

TYPOGRAFICKÝ ŠUM

MÁRIA ŠÁLEKOVÁ

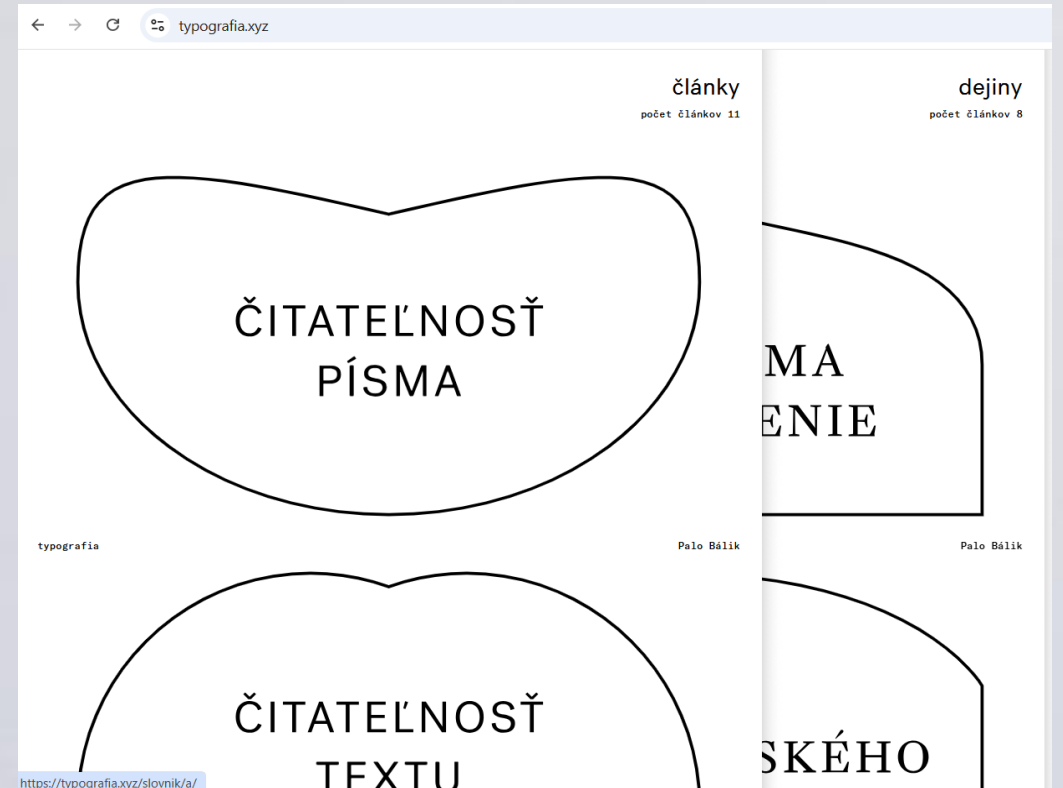
3.A GRA 2025/26

ZADANIE

- 16-stranová knižka s dominantným použitím typografie
- Význam slova typosútra: typo – (typografia), sútra– („niť“ alebo „učenie“)
- Pochádza zo starovekého jazyka sanskritu. V prenesenom význame označuje krátky, stručný text, ktorý zhŕňa dôležité pravidlá alebo učenia.
- Myšlienková mapa

INŠPIRÁCIE – TYPOGRAFICKÉ PRAVIDLÁ

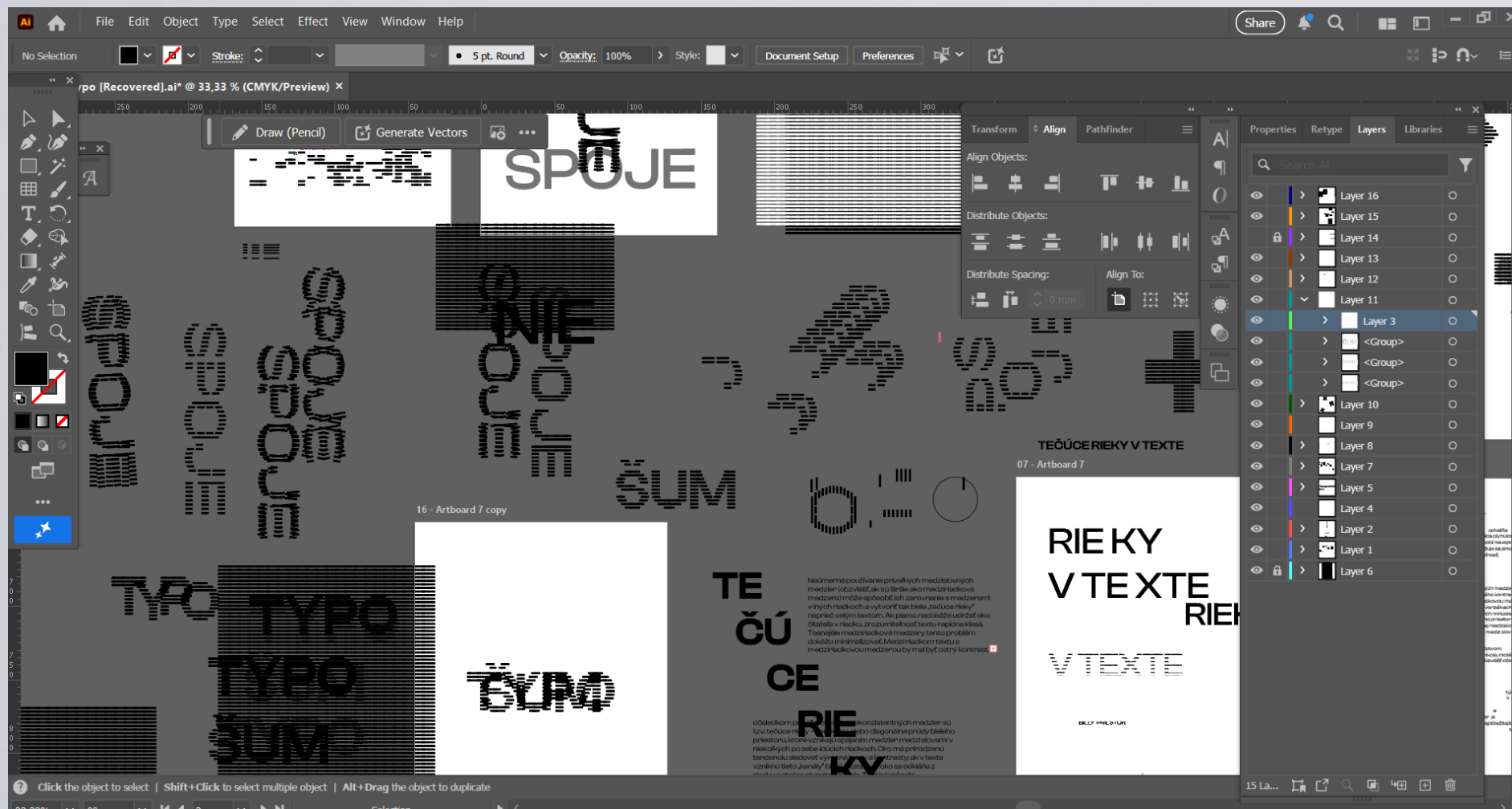
- Štúdium pravidiel
- Webstránky: typografia.xyz
- Mgr. art. Pavol Bálik – články o typografii
- Knižka, ktorá upozorňuje na chyby spôsobené ich nedodržiavaním
- Vizuálne zobrazenie "šumu"

REALIZÁCIA

- Adobe Ilustrátor, Photoshop, Indesign
- Sumarizácia pravidiel, ktoré som chcela spracovať
- Výber zopár z nich, ktoré sa často porušujú
- Skúšanie kompozícií, spôsobov spracovania

Workspace v Ilustrátore

VÝBER FONTU

Clash Display

VARIABILITY

VARIABILITY

VARIABILITY

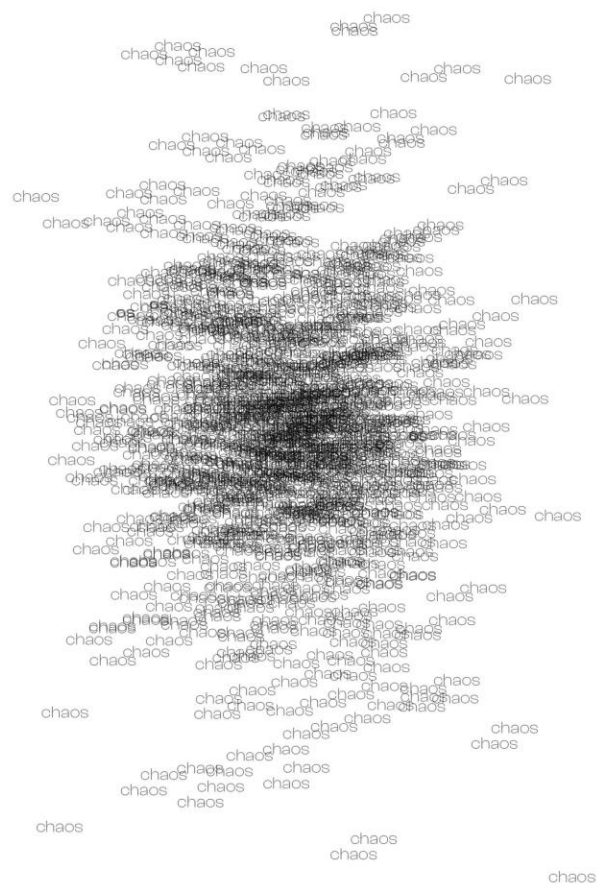
VARIABILITY

VARIABILITY

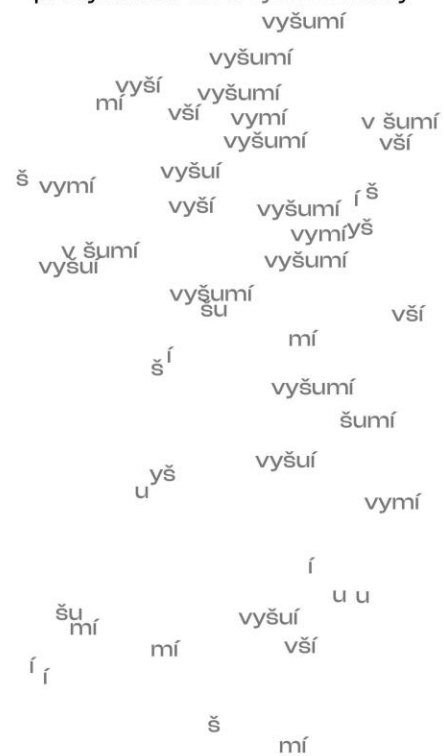
VARIABILITY

Clash Display – bezpätkový font, vyššia
stredná výška (čitateľnosť)

Sýtosť stránky

presýtená stránka vyčuní z hlavy

MOARÉ EFEKT

- Efekt rušivého obrazu, ktorý vzniká pri vzájomnom prekryvaní čiar
- Experimentovanie s typografiou, jej vrstvenie a prelínanie
- transparentná fólia, umožňuje čítať text a pohybovať s ním
- Interaktivita čitateľa

THE
BYRON

TYPO

TYPO SUM

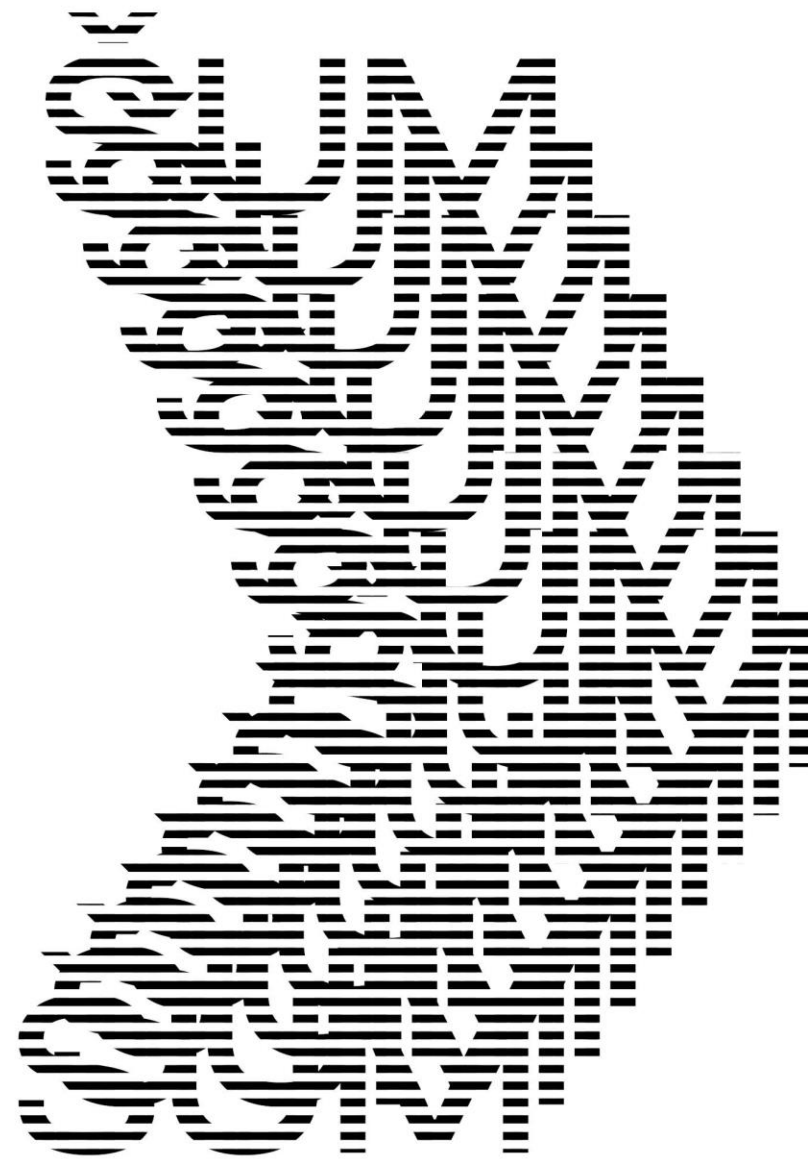
TYPO SUM

TYPO SUM

TYPO SUM

TYPO SUM

SUM

RIEKY

V TEXTE

Dôsledkom priveľkých alebo
nekonzistentných medzier sú tzv.
tečúce rieky – vertikálne alebo
diagonálne prúdy bieleho priestoru,
ktoré vznikajú spájaním medzier
medzi slovami v
niekoľkých po sebe
idúcich riadkoch. Oko
má prirodzenú
tendenciu
sledovať
výrazné
tvary a

Tomuto
javu sa dá
predchádzať
najmä

Pomáha aj
zátvorkách, ako aj
ktoré umožňujú
výška písma takisto
medzery: čím je väčšia, tým sú dutiny písmen širšie a medzery medzi slovami musia
byť mierne väčšie, aby ostali dobre čitateľné.

kontrasty; ak
v texte
vzniknú
tieto „kanály“ bielej,
čitateľovo oko sa
odkláňa z riadku a stráca
plynulosť čítania. Text tak
pôsobí neusporiadane
a znižuje
sa jeho
zrozumiteľnosť.

tesnejšou sadzbou,
kontrolou medzislovných medzier a
udržiavaním dostatočného kontrastu medzi
riadkom textu a medziriadkovou medzerou.

jemná úprava medzier pri verzálkach či
využívanie tvarov niektorých minusiek (v, w, y),
nepatrné stiahnutie okolitého priestoru. Stredná
ovplyvňuje veľkosť potrebnej medzislovnej

S
množstvom
interpunkcie, iniciál,
kurzívy je obzvlášť dôležité
číslic či
udržať

jednotný
rytmus a
nenápadné začlenenie
prvkov do sadzby. Kľúčom
dobrej typografii je stabilný a
plynulý pohyb oka po riadku – a
kontrola medzier je
najdôležitejších
týchto
k

práve
jedným z
nástrojov,
cieľ
uť a zabrániť
tečúcich
riek.
ako
dosiahn
vzniku
tento

Spojovník-pomlčka—

Spojovník (—)

Spájanie slov, ktoré tvoria tesný celok.

Príklad: Česko-Slovensko, matka-dcéra.

Medzery: Píše sa vždy bez medzier.

Pomlčka (—)

Vyjadrenie rozsahu alebo spojenia („od-do“, „odkiaľ-kam“, „versus“): napr. 1985–1989, Praha–Plzeň.

Oddelenie vsuvky alebo prístavku v texte (namiesto čiarky).

Signál prestávky v reči.

Medzery: Spravidla sa oddeluje medzerami z oboch strán, napr. Praha – Karlovy Vary.

Výnimka: Pri jednoslovných názvoch sa pomlčka píše bez medzier: Praha–Plzeň.

Sirota – vdova

Siroty a vdovy sú problémy pri sadzbe textu, ktoré môžu narušiť čitateľnosť.

Sirota je posledný riadok predchádzajúceho odstavca na začiatku novej strany alebo

stĺpca

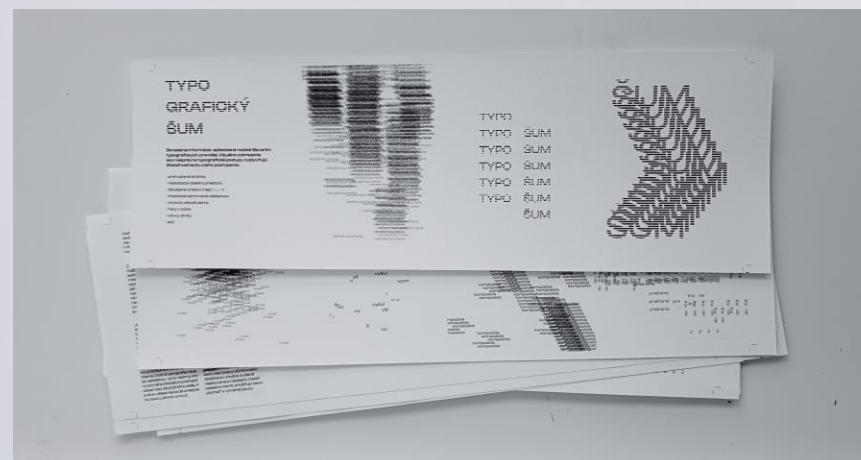
teda vznikne, ak prvý riadok nového odstavca zabudneme na konci stĺpca alebo stránky.

Vdova je opakom siroty

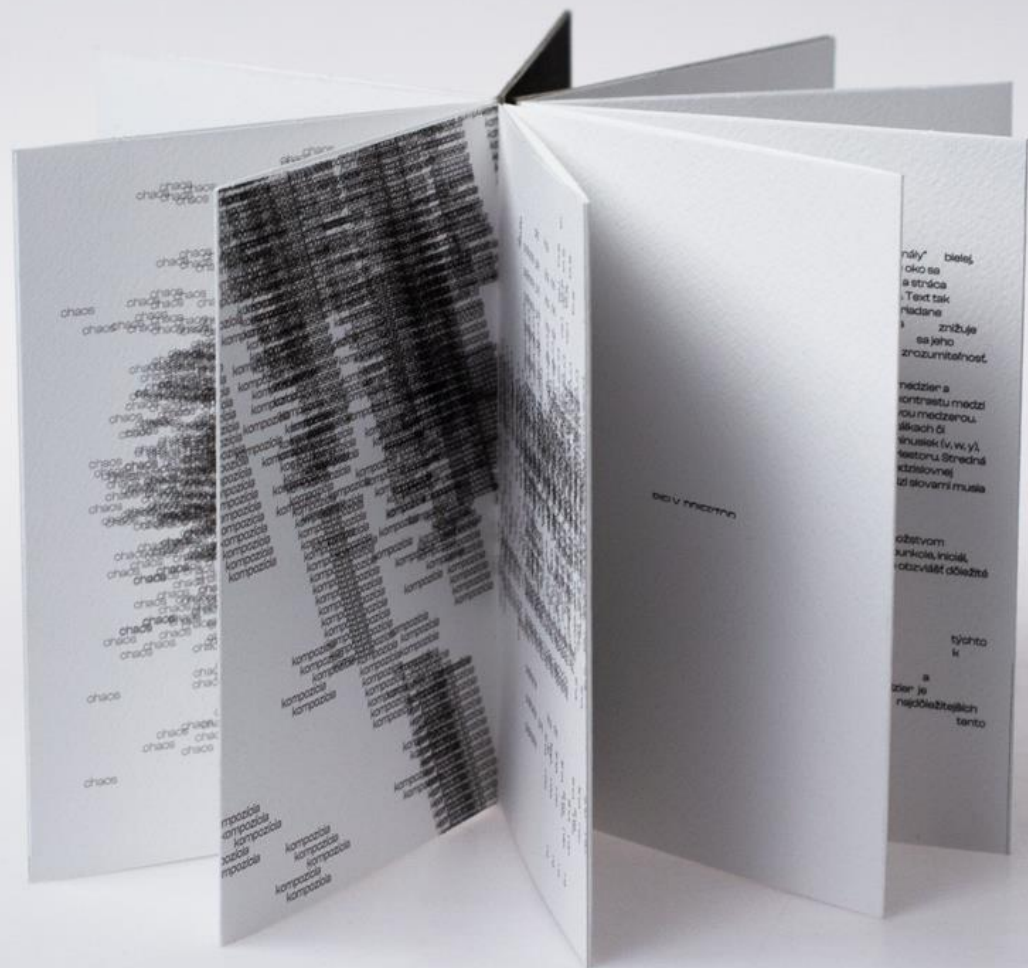
TECHNOLOGICKÝ POSTUP

- Tlačovinu som si narezala a poskladala
- Zhyby som si zaryhovala a stránky zlepila chemoprénom
- Knižku som zrezala a nalepila na ňu dosky z kartónu
- Do knižky som vložila grafiku vytlačenú na pauzovací papier, (moaré efekt)

- **Online flipbook:**
- <https://heyzine.com/flip-book/962a01bdb6.html>

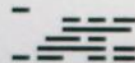

SPOUSE

Spojovník

Spojovník (-)

Spájanie slov, kt
tesný celok.
Príklad: Česko-
matka-dóňa.

Pomlčka (~)

Vyjadrenie roz
spojenia („od-
kam“, „versus“)
1989, Praha-Pi
Oddelenie vsuv
prístavku v text
články).
Signál prestávi

Sirota – vdova

Siroty a vdovy sú problémy pri sadzbe
textu, ktoré môžu narušiť čitateľnosť.

Sirota je posledný riadok
predchádzajúceho odstavca
na začiatku novej strany alebo

etfyna

Vrhova je nroknm

SIROTA

ZDROJE:

- <https://www.adobe.com/sk/creativecloud/design/discover/typography/widows-and-orphans.html>
- <https://www.behance.net/gallery/41861565/365typo-vol-2>
- <https://typografia.xyz/#dejiny>
- <https://fonts.ilovetypography.com/>
- https://docs.google.com/document/d/1DUvkMx3DdQ_cUf1Tbk8y1XUnenWmFhPiqmxNzSCI-
- [OE/edit?tab=t.0](https://docs.google.com/document/d/1DUvkMx3DdQ_cUf1Tbk8y1XUnenWmFhPiqmxNzSCI-OE/edit?tab=t.0)
- <https://www.slanted.de/> <https://pangrampangram.com/>

ĎAKUJEM ZA POZORNOST !